

РОГОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 111 (611) ♦ Серед, 16 червня 1993 року ♦ Ціна 8 крб.

Леонід КУЧМА:

...ГОТОВИЙ СТАТИ НА КОЛІНА— ПРОШУ ПРИСТУПИТИ ДО РОБОТИ.

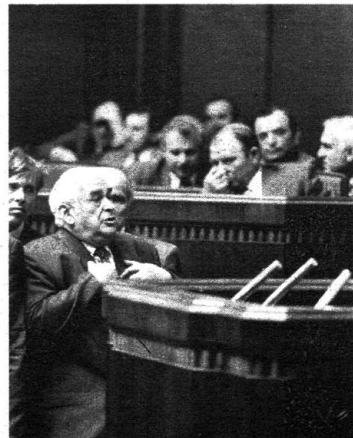
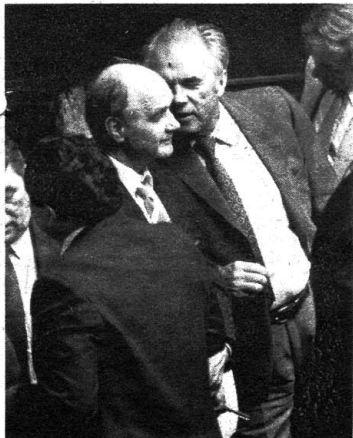
(3 виступу на сесії Верховної Ради України).

ШАХТАРІ СКАЗАЛИ: «БАСТА!»

Ранкове і денне засідання 16 червня

Напередодні, 15-го, коли достроково розпочався раунд пленарних засідань, за орієнтовним графіком мали заслухати інформації Кабінету міністрів України про соціально-економічне становище в Україні, що складалося у зв'язку з підвищенням цін, та невідкладні заходи уряду щодо його стабілізації, а також про стан грошового обігу та невідкладні заходи Національного банку. Здавалося б, логічно. Однак 15-го таких інформацій парламент не побажав заслуховувати. (Закінчення на 2-й стор.)

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

АБО ЗБОРИ, АБО ВИБОРИ

Ліберальна, Ліберально-демократична, Конституційно-демократична, Соціал-демократична партії, партії демократизації і вільних селян України та Федерація незалежних профспілок України виступили із спільною заявою, в якій сказано, що «політична система України як спадок Радянського Союзу виявилася нездатною адекватно реагувати на зміни в суспільстві і перетворилася в головну перешкоду на шляху економічних і політичних реформ». А отже, викликала й страйк, який, на думку авторів заяви, «є крайнім засобом тиску», а потрібні конституційні. Такими засобами, згідно із заявою, є або негайне скликання Конституційних Зборів для прийняття Конституції, яка встановила б працездатну політичну систему, або негайне прийняття нового виборчого закону, який передбачав би вибори на багатопартійній основі і прийняття Конституції новим складом парламенту. Автори заяви підтримують перший варіант.

Продиктовано в номер

Депутати приймають рішення

ДОНЕЦЬК. На сесії Донецької обласної Ради народних депутатів розглянуто питання соціально-економічного становища в області й передумови переходу до регіонального самоврядування.

Депутати підкреслили, що неодноразові конструктивні пропозиції щодо вирішення регіональних соціально-економічних проблем не знаходили своєчасної і адекватної реакції у вищих ешелонах державної влади. Сесія прийняла рішення, в якому, зокрема, висловлено невдоволення Президенту України, а також вимогу до Верховної Ради провести Всеукраїнський референдум про довіру Президенту, Верховній Раді і Радам народних депутатів усіх рівнів до 1 жовтня 1993 року.

Тут же до Верховної Ради ставиться вимога прийняти рішення про входження України в економічний союз СНД з утворенням банківського, платіжного, митного союзів, передачі донецьким облраді та облдержадміністрації право повноважень у вирішенні ряди питань. Текст прийнятого документа зачитано на площі перед страйкарями, представниками інших міст регіону.

Позбавляються «попутників»

ЛУГАНСЬК. У виторок на площі перед облдержадміністрацією зібралося людей більше, ніж на всі попередні мітинги разом узяті.

— Нас не задовольняють рішення, прийняті в Києві, — заявив голова Координаційної ради трудових колективів Лисичанська, Северодонецька та прилеглих до них міст прохідних шахт «Чорноморськ» Олександр Свириденко, — референдум треба провести до першого серпня. Ми більше не поїдемо до Києва, ми запрошуємо керівництво України на переговори у Донецьку.

Нині в області 91 шахта страйком охоплено 86, п'ять працюють умовно. Щоденні втрати — понад 100 тисяч тонн вугілля. На Алчевському металургійному комбінаті і коксохімічному заводі вугілля залишилися лише на дві доби. У тривозі виробничі об'єднання «Донбас-

енерго»: електростанції просять вугілля.

Страйкарі знову не дозволили соціалістам і комуністам проголошувати свої ідеї. «Ми не збираємося виносити їх до влади на своїх спинах і сунути шпю в старе ярмо», — заявили вони. Представникам «червоних» довелося обмежитися дефілюванням біля натовпу.

Відмежувалися страйкарі і від профспілок: «Ми почали страйк і не треба до нас примушуватися! Ми знаємо, хто такі профспілкові лідери! Треба бути пильними». Страйк триває.

Шахтарів звільнено від штрафів

Розпорядженням Кабінету міністрів України 175 підприємств вугільної промисловості звільнено від сплати штрафу за допущення перевищення фактичного фонду споживання за безрези — травень, 1993 року.

Прес-служба Кабінету міністрів України.

Що день прийдешній нам готує?

Відповідь на це запитання не дасть ніхто із представників страйкуючих колективів Донецчини тим, хто присутній на майдані Жовтневому в обласному центрі, а ні будь-хто з членів Координаційної ради, котрій доручено керувати ходом страйку.

Виконавче бюро незалежної профспілки гірників Донецька виступило із заявою. Авантюризм і зрадництво названо у ній головною незалежної профспілки гірників України Олександра Мриля. Жодного дня у червні він не був на Донецчині, підкреслилося у документі, а розповсюджує брехливу інформацію.

Ввора страйкарі уважно стежили за ходом дебати на сесії Верховної Ради України. Відкритим залишається питання, чи підтримає вона вимоги обуреного Донбасу, чи будуть прийняті у зв'язку із цим рішення щодо задоволення їх політичних вимог?

У випадку їх відхилення страйкарі залишають за собою право на акції громадянської непокорі.

Абзац з листа

Керівництво України повинне зрозуміти, що найголовніше в державі — це людина. І дорослі, і молоді народжені. І кожна потребує життя, їжі, одягу, тепла, здоров'я. Наша економіка має бути спрямована на забезпечення України всім необхідним. Отже, будуть конкретні зміни на крає.

В. Краченко,
смет. Білозерга
Херсонської області.

ПОЧЕСНЕ ЗВАННЯ — ПОСЛУ УКРАЇНИ

У найбільшому залі Едмонтонського університету Сенті Мактагарт вручив почесний докторат з права першому послові України в Канаді Левкові Лук'яненко. Це вже другий почесний докторат, присвоєний цим університетом громадянам України. Володар першого — письменник Олександр Говчар. Обидва почесні докторанти були рекомендовані Канадським інститутом українських студій при Альбертському університеті.

Парламентська хроніка

Шахтарі сказали:
«Баста!»

(Закінчення)

Початок на 1-й стор.)

289 мандатами проголосували за розв'язання пакету політичних вимог шахтарів, а саме: провести референдуми про довір'я до Верховної Ради, про довір'я Президенту України.

Ці вимоги, як крик відчаю, можна зрозуміти. І парламентові, і Президенту можна висловити чимало претензій. Вони й лунали. На догоду емоціям, страйкувачам шахтарів, врешті, на догоду усім нам, хто в домашньому бюджеті не може звести кінці з кінцями. З точки зору емоцій все це справедливо. А з точки зору холодної розрахунку, з точки зору здорового глузду котилося все ж таки почути відповідь на одне старе, як світ, питання: що робити далі? Уряд і банк мовчали. Голосили політики. Над ними висів дамоклов меч: не проголосують за референдум — шахтарі не підуть у шахти, за два дні Україна буде у стані колапсу.

Здавалось б, так просто: натиснути кнопки і референдум — зелене світло. Та на заваді такий легкості поставила Конституція. Треба внести зміни в ній, щоб парламент зміг ініціювати референдум з приводу довір'я Президенту...

15-го голосування за референдум не відбулося. Наступного дня Президент України запропонував спростити ситуацію. Його пропозиція полягала у тому, щоб парламент піднявся і, врешті, прийняв Закон про вибори. Тоді й не потрібен референдум про довір'я вибори. Іх тоді досить тільки призначити. Крім того, Л. Кравчук, намагачись знову таки спростити ситуацію, висів законодавчу ініціативу такого змісту — прийняти постанову про вибори Верховної Ради і в ній записати так: «За запровадження ініціативи Президента провести референдум про довір'я Президенту». Л. Кравчук також висловився на користь проведення референдуму з питань про державний устрій України, про характер влади, про її структуру.

Такий референдум, — зазначив Президент України Л. Кравчук, — можна провести в грудні або січні. Народ визначиться, можливо Інститут Президентства взагалі не потрібний.

Таким чином, депутати на ранковому засіданні вже

обговорювали кілька найреальніших пропозицій, включаючи й президентську.

Взагалі, це була бурхлива, нервова дискусія, в якій протягом двох днів виступили більше сорока депутатів. Обговорювали чотири проекти — про довір'я вибори народних депутатів України; про довір'я вибори депутатів місцевих Рад, а також голів місцевих Рад базового рівня; про довір'я вибори Верховної Ради України та вибори до органів місцевого самоврядування; проект Закону про внесення змін і доповнень до Конституції України. Останнім законопроектом передбачалося надати право Верховній Раді призначити всеукраїнський референдум з питань про довір'я Президенту за власною ініціативою.

Мабуть, за якийсь із цих документів парламент і проголосував би, щоб заспокоїти шахтарів, щоб ті приступили до роботи. Але... Виступив Прем'єр-міністр Леонід Кучма. Це був холодний душ на гарячі голови. Він доводив, що шахтарі сказали «баста» не після підняття цін, що їхні економічні вимоги розв'язуються в робочому порядку, що коли б парламент не відмовив урядові у додаткових повноваженнях не так давно, то мотивів страйкувати не було б взагалі, що фінансова криза в Україні триває, доки Національний банк не буде підпорядкований урядові, що слід, на решті, домовитися, яку економіку будувати...

Ми маємо рядові поточні проблеми. Все можна розв'язати, якщо є бажання робити це.

Опеліси, якими переривалася промова Л. Кучми, стали прикметою того, що жоден із законопроектів про референдуми не будуть прийняті. Так воно і сталося. Депутати схилилися до думки про необхідність опрацювати пропозиції щодо референдуму і розв'язання політичної кризи влади в комісіях, а від Леоніда Кучми зажадати конкретного переліку заходів, які б не допустили колапсу в економіці України.

Шахтарі сила потужна. Це аксіома. Пригадую, ще десь ранньої весни витали прогнози в повітрі, що у червні саме шахтарі скажуть: «Баста!». До третьої річниці проголошення державного суверенітету України залишився рівно місяць.

Світлана ПИСАРЕНКО.

ДЕЛЕГАЦІЯ ВІДБУЛА ДО СТАМБУЛА

15 червня до Туреччини відбула делегація Верховної Ради України на чолі з Головою Верховної Ради І. С. Плюшем. Вона візьме участь у роботі першої сесії Парламентської асамблеї Чорноморського економічного співробітництва, яка відбується 16—17 червня в Стамбулі.

Ця Парламентська асамблея, до якої входять представники парламентів країн Чорноморського басейну, в тому числі шести колишніх республік СРСР — Азербайджану, Вірменії, Грузії, Молдови, Російської Федерації і України, створена з метою сприяти розв'язанню спільних актуальних проблем країн Чорноморського економічного співробітництва, насамперед економічних і екологічних, а також розширенню взаємовигідних стосунків у різних галузях.

Указ Президента України

Про нагородження Почесною відзнакою Президента України

За заслуги у сфері соціально-гуманітарної і медичної реабілітації сліпих, активну участь у залученні інвалідів по зору до суспільної діяльності постановлюю:

Нагородити Почесною відзнакою Президента України

м. Київ

11 червня 1993 року

Голову Центрального правління Українського товариства сліпих С. Антимушина
Виктора Михайловича.

Президент України
Л. КРАВЧУК

ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ СПІВПРАЦІ Є

Я вважаю, що процес об'єднання корейського народу неминучий, заявив Голова Верховної Ради України Іван Плющ під час бесіди з Головою Верховних Народних зборів КНДР Ян Хен Собом. У свою чергу гість, розповідаючи про процеси, які відбуваються на півночі Корейського півострова, сказав, що його народом став жертвою «холодної війни» і як результат був роз'єднаний.

Якби зовнішні сили не втручалися у наші справи, Корея давно вже була б еди-

ною, наголосив Ян Хен Соб. За словами глави парламенту КНДР, процес об'єднання корейської нації відбудеться ще до кінця ХХ століття. Гість також зазначив, що народ КНДР свій шлях завжди обирає сам і нині, згуртований навколо нового керівника Кім Чен Тра, здійснює три революції: ідеологічну, культурну і технічну. Ян Хен Соб наголосив, що КНДР зацікавлена в економічному співробітництві з Україною.

Гість запросив І. Плюща

відвідати Пхеньян у зручній для нього час.

Учора північнокорейські парламентарії побували на Київському верстатобудівному виробничому об'єднанні. Відбулася також бесіда Ян Хен Соба з міністром зовнішніх економічних зв'язків нашої держави Іваном Герцем. У програмі перебування парламентської делегації КНДР також відвідання Черкаської області.

Тарас ПЕТРОВ.

З НАЙКРАЩИМИ СПОДІВАННЯМИ

Як ми уже повідомляли, в Україні з офіційним візитом перебував Голова Кнесту Держави Ізраїль Ш. Вайс. У понеділок його прийняв Голова Верховної Ради України І. Плющ.

Під час бесіди глава українського парламенту поінформував високого гостя про ситуацію, що склалася в Україні. Політичний клімат сьогодні надзвичайно жаркий, сказав І. Плющ. Зокрема, економічні вимоги страйкуючих шахтарів переросли у політичні. Але за нинішньої ситуації, продовжив І. Плющ, Верховна Рада не може скласти свої повноваження. Адже вона ще має зробити багато такого, що за неї ніхто не зробить. До порядку денного сесії парламенту внесено питання про референдум щодо довір'я Президенту, Верховній Раді та урядові України. І вже є компромісні пропозиції з цього питання, повідомив І. Плющ. Голова ізраїльського Кнесту, Ш. Вайс у свою чергу сказав, що в Ізраїлі добре знають, як важко будувати нове суспільство, і висловив сподівання, що Україна зможе встановити сильний демократичний лад.

Сторони також торкнулися проблеми єврейської емігра-

ції до Ізраїлю, обговорили інші питання, що становлять взаємний інтерес.

Наступного дня Ш. Вайс мав розмову з Головою Комісії Верховної Ради України в закордонних справах Д. Палличком. Було обговорено можливість розвитку українсько-ізраїльських відносин у різних сферах.

У другій половині дня Голову Кнесту Держави Ізраїль прийняв Президент

України Л. Кравчук та Прем'єр-міністр Л. Кучма. Ш. Вайс також виступив на пленарному засіданні Верховної Ради, зустрівся з представниками єврейської громади Києва, дав прес-конференцію. У вівторок ввечері глава ізраїльського парламенту відбуде до Львова. Докладніше про це — в наступних номерах.

Фото Олександра
КЛИМЕНКА.

ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ ВР КРИМУ

14 червня відбулося засідання Президії ВР Криму. У зв'язку з тим, що 17 червня у Москві пройдеуть переговори Президента України Л. Кравчука та Президента Росії Б. Єльцина з проблем Чорноморського флоту, Голову ВР Криму М. Вагрова, вирішено не проводити цього дня призначену дванадцяту сесію кримського парламенту. Визначено коло питань на московські переговори: обстою-

вати збереження ЧФ як єдиного беззаступного в Чорноморському — Середземноморському регіоні; враховувати інтереси Республіки Крим; визнати законні права моряків-чорноморців, виробивши статус ЧФ.

Враховуючи складну економічну і політичну ситуацію на півострові, прийнято рішення скликати 16 червня позачергову сесію ВР Криму. Передбачається створення Центрального банку Кри-

му, який виконуватиме всі функції НБУ на території Республіки Крим, крім емісії. Передбачається також, що Республіка Крим самостійно, без України, вирішуватиме питання оподаткування та митного контролю.

Очікується, що чергова сесія, на якій мають обговорюватися законопроекти «Про вибори ВР Криму» та «Про Президента Республіки Крим» буде скликана 22 або 23 червня.

БЕЗВЛАДДЯ — ЦЕ ПРЯМИЙ ШЛЯХ ДО ЗАГАЛЬНОЇ КАТАСТРОФИ

З виступу Президента України Л. М. Кравчука на сесії Верховної Ради України 15 червня 1993 року

Обстановка, що виникла, є надзвичайно складною. До неї прикута загальна увага і не тільки в Україні, а й за її межами. Тому, що йдеться про те, чи зможе Верховна Рада, чи зможе Президент, чи зможе народ України вийти глибоко з цієї кризової ситуації, яка склалася у нашому суспільстві. В історії народів були випадки, коли справді було потрібно проявити найвищу мужність і вирішити проблему так, аби залишитися в історії людьми мудрими. В зв'язку з цим я хочу викласти свою точку зору стосовно шляхів виходу з нинішньої ситуації. Мені б хотілося акцентувати вашу увагу на принаймні на трьох обставинах.

Перша. Будь-які найгостріші проблеми ми можемо вирішити і, як я зрозумів з вчорашніх виступів, що думку подає переважна більшість депутатів, коли будемо керуватися Конституцією і Законом. Це є гарантією того, що не буде далішого загострення політичної кризи, що ми не прийдемо до силової конфронтації. Саме силової.

Друге. Наші дії мають бути спрямованими на збереження держави, основ державності, незалежності. Можуть бути різні точки зору і позиції, якою має бути саме ця держава, і вирішувати це не виключно правні народ, парламент. Але слід зберегти державу як державу українську, незалежну. Ми повинні зберегти мир і спокій в нашому суспільстві — це друге, найбільше і найважливіше завдання, яке ми маємо вирішити, шукаючи шляхів виходу з політичної і економічної кризи. Адже безвладдя — це прямий шлях до загальної катастрофи.

І третє. Звичайно, треба вжити найрішучіших заходів, зробити найсміливіші кроки, щоб зберегти економіку, не дати їй остаточно зруйнуватися, соціально захистити людей і рухатися вперед.

Ось такі три визначальні, з моєї точки зору, моменти. Ми маємо усебач сає тримати їх в полі зору і того, щоб нас зрозумів народ України, зрозумів світ. Тільки тоді люди з повагою поставлять до тих, хто нелегко починав у цьому залі, але, коли склалася надзвичайна ситуація, то вистачало мудрості, сміливості і рішучості водночас для цивілізованого вирішення складних проблем.

Я хочу висловити свою точку зору щодо референдуму про довіру і до Верховної Ради, і до Президента.

Вчора тут велася розмова про те, що є юридичні складнощі, особливо, пов'язані з референдумом про довіру до Президента. Вони витікають з Конституції та чинного законодавства. Тому Верховна

Рада думає над тим, як вийти з цієї ситуації.

Спочатку про Верховну Раду, потім про Президента. Візьмемо проблему референдуму про довіру до Верховної Ради. Коли це питання порушувалося, то брали за основу російський варіант. От в Росії відбувся референдум. Крім підтвердження курсу реформ і довіри до Президента нічого, власне, не змінилось. Всі владні структури як діяли, так і діють. Конфронтація як була, так і залишилася. Уявіть собі, ми також провели відповідний референдум. Які його конституційні і правові наслідки? Треба знову починати з прийняття закону про вибори і призначати вибори. Отже, якщо Верховна Рада сама вирішувати питання про вибори, то це буде найкоротший шлях. Але для того, щоб провести вибори, ясна річ, потрібно прийняти необхідні закони. І ні в когось немає сумніву, що вони мають бути демократичними, відкритими новий етап в житті нашого суспільства. Адже, як неодноразово говорили з трибуни Верховної Ради народні депутати, всі нинішні владні структури є тимчасовими, на перехідний період. Сьогодні до їх зміни ми вже і політично, і морально підготовлені.

Таким чином, найбільш реальна пропозиція — це прийняти закони і провести вибори до місцевих Рад та до Верховної Ради. Я думаю, що це шлях не лише короткий, а й справедливий. Він не потребує референдуму, який, окрім усього іншого, коштуватиме платникам податків дуже дорого.

Тепер щодо Президента. В Конституції немає положень про те, що Верховна Рада приймає рішення про такий референдум безпосередньо. Вона може зробити це тільки за ініціативою населення. Я пропоную знову-таки короткий шлях.

Справді, працювати в умовах постійної конфронтації між різними гілками влади, коли йде перетягування натугою в одній, то в іншій бік, надзвичайно непросте і важке. Від цього найбільше страждає народ. Тому я, користуючись правом законодавчої ініціативи, пропоную прийняти рішення згідно діючого законодавства про вибори до Верховної Ради і одночасно визначитися з питанням про проведення референдуму щодо довіри до Президента України. Може ця пропозиція не повністю вписується у законодавчі норми. Проте треба знайти відповідно правовий механізм, щоб в цій складній ситуації діяти рішуче і швидко.

Ще одна деталь. Я хочу, щоб ви зрозуміли: тут немає підстав для якихось сумнівів. Приймається рішення

Верховної Ради, референдум проводиться разом з виборами, і на цьому все завершується. Буде підтримка — продовжимо працювати, не буде, значить нас змінять інші люди. Треба зазначити, хоч які рішення не прийме народ, усі владні структури повинні напружено працювати.

Далі. Вчора на пленарному засіданні народний депутат О. Мороз вніс пропозицію про внесення на референдум таких питань: «Куди йдемо?», «Як йдемо?», «Що будемо?». Я думаю, що в цьому є потреба. Слід визначитися справді щодо характеру влади, її структури, чи потрібен інститут президентства, чи може обійтися без нього. Це також реальна постановка питання. Референдум можна провести в січні 1994 року або, скажімо, в грудні 1993 року. Якщо народ висловиться за скасування інституту президентства, тоді Президент, природно, втратить владу. І тоді вже референдуму про довіру просто не потрібно.

Тобто є, я повторюю, найкоротший шлях, розв'язання цих питань. Без загострення і швидко. Тому що люди, і не лише шахтарі, справді чекають нашого рішення. Прийняття рішення в запропонованому мною контексті могло б задовольнити поставлені вимоги і примушувати нашу роботу і конструктивне русло. Нам дуже потрібен час для вироблення законів, і тому я просив би розглянути мою ініціативу, проголосувати за відповідне рішення і зняти це питання з порядку денного. Народ зрозуміє нас і буде ставитися з повагою. Якщо ви продумате всю логіку моїх пропозицій, то зрозумієте, що вони є реальними і відповідають нинішній ситуації.

Не буде також загострення у Верховній Раді, коли почнеться внесення змін до Конституції. А це вимагає про досить серйозні речі, про початок нового етапу в нашому житті. Етапу взаєморозуміння з народом, і ми повинні добре працювати для того, щоб народ зрозумів, що ми щиро хочемо щось зробити.

Ми не маємо права залишити наступній Верховній Раді, Президентові зруйновані основи економіки, зруйноване духовне життя.

Насамкінець хочу сказати, що як політик, як людина, я маю право сам вирішувати свою долю, виступати з ініціативою щодо своєї посади, піклуватися про своє політичне обличчя. І я не хочу, щоб окремі депутати порушували мої особисті права своєю надмірною турботою. Мене обирав народ і тільки йому я підзвітний.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 10 червня 1993 р. № 433
Київ

Про збільшення неоподаткованого мінімуму доходів громадян і ставки їх прогресивного оподаткування

Відповідно до пункту 2 постанови Верховної Ради України від 1 червня 1993 р. «Про підвищення мінімальних розмірів заробітної плати та пенсії за віком» Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Установити з 1 червня 1993 р. мінімум доходів громадян, що не обкладаються прибутковим податком, у розмірі 13800 крб. на місяць.
2. Установити такі ставки прогресивного оподаткування доходів громадян:

Розмір місячного сукупного оподаткованого доходу (в неоподатковуваних мінімумах)	Ставки та розміри податку
--	---------------------------

з доходу в розмірі одного неоподаткованого мінімуму	не оподатковується
з доходу в розмірі від одного неоподаткованого мінімуму + 1 крб. до 10 неоподатковуваних мінімумів	10 процентів суми доходу, що перевищує розмір неоподаткованого мінімуму
з доходу в розмірі від 10 неоподатковуваних мінімумів + 1 крб. до 30 неоподатковуваних мінімумів	податок з доходу в розмірі 10 неоподатковуваних мінімумів + 20 процентів суми, що перевищує дохід в розмірі 10 неоподатковуваних мінімумів
з доходу в розмірі від 30 неоподатковуваних мінімумів + 1 крб. до 40 неоподатковуваних мінімумів	податок з доходу в розмірі 30 неоподатковуваних мінімумів + 30 процентів суми, що перевищує дохід в розмірі 30 неоподатковуваних мінімумів
з доходу в розмірі від 40 неоподатковуваних мінімумів + 1 крб. до 100 неоподатковуваних мінімумів	податок з доходу в розмірі 40 неоподатковуваних мінімумів + 40 процентів суми, що перевищує дохід в розмірі 40 неоподатковуваних мінімумів
з доходу в розмірі від 100 неоподатковуваних мінімумів + 1 крб. до 200 неоподатковуваних мінімумів	податок з доходу в розмірі 100 неоподатковуваних мінімумів + 50 процентів суми, що перевищує дохід в розмірі 100 неоподатковуваних мінімумів
з доходу в розмірі понад 200 неоподатковуваних мінімумів	податок з доходу в розмірі 200 неоподатковуваних мінімумів + 60 процентів суми, що перевищує дохід в розмірі 200 неоподатковуваних мінімумів
3. Установити, що із сум доходів, одержаних в іноземній валюті, податок нараховується у складі сукупного оподаткованого доходу за встановленими у пункті 2 цієї постанови ставками, зменшеними на 50 процентів.
4. Міністерствам і відомствам, Раді Міністрів Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській місійним державним адміністраціям терміново довести цю постанову до підприємств, установ і організацій, а засобом масової інформації — до відома населення.
5. Встановлені цією постановою ставки та розміри податку з доходів громадян застосовуються до сум заробітної плати та інших доходів громадян, нарахованих з 1 червня 1993 року, і діють до законодавчого врегулювання цих питань.

Прем'єр-міністр України
Л. КУЧМА
Міністр Кабінету Міністрів України
В. ПУСТОВИТЕНКО

ФЕРМЕРИ ХОЧУТЬ ПІДСТАВИТИ ПЛЕЧЕ...

На Львівщині відбулася нарада-семинар з питань роздержалення, приватизації і нових форм господарювання в агропродовольчому комплексі.

Агроном зі Стрийщини Володимир Кухар у розмові з вице-прем'єр-міністром Володимиром Дем'яновим, представниками Президента, головами обласних Рад спростував поширену популярність тезу: «Дайте селянам землю і вони знайдуть, що з нею робити». На його думку, правдивішого досвіду нині недостатньо. На часі — нау-

ково обґрунтоване землекористування і кормовиробництво.

У селянській спілці «Нива», що спеціалізується на тваринництві і кормовиробництві, а також послуговується науковими консультаціями В. Кухара, вивело нову породу корів «Українська червоно-ріба». Одна із рекордсменок цієї породи —

«Добавка» — повернулася з виставки-аукціону в Києві з дипломом першого ступеня. Вона дає близько 40 літрів молока щодоби.

27-річний фермер із Жидачівського району завершує будівництво корівника, хоча міг би, як більшість фермерів, заспокоїтися на рільництві — отримав торік 54 центнери урожаю з гектара. Та землероду-господарювати хоча треба підгодовувати: буде корівник — буде й орга-

ніка.

Щоб допомогти фермерам, обласне управління сільськогосподарства, львівські учнені розробили проект універсальної машини, яка ви-роблюватиме 11 операцій. Машина успішно пройшла випробування у фермерському господарстві і вже надійшло півтори тисячі заявок на неї. Нині автори шукають партнерів-машинобудівників, які б узялися за серійний випуск.

Ознайомившись із розробленою і впровадженою у Львівській області системою наповнення основних засобів виробництва і землі, із се-

лянськими спілками і фермерськими господарствами, учасники наради пересвідчилися, що на Львівщині не розгортають колгоспи, як не стверджують деякі недоброзичливі із офіційних і неофіційних трибун. Приватизаційні процеси тут проводять на добровільних засадах, за ініціативою знизу. Люди, які відчули смак господарювання на своїй землі, готові, за їхніми словами, підставити плече державі і протистояти провокаційним діям політиків. Вони мають, що втрачати, що захищати...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Продіювано
в номерЕнергозбереження —
питання політичне

Учора в Києві розпочалася Міжнародна конференція, завдання якої — обговорити стратегію розвитку паливно-енергетичного комплексу України. Організаторами її стали уряд України, Світовий банк та Європейський банк реконструкції і розвитку. Її відкрили Прем'єр-міністр України Леонід Кучма та глава представництва Світового банку Даніель Кауфман. Леонід Кучма, зокрема, наголосив, що в сучасній ситуації проблема енергозбереження з економічної площини переходить у політичну, а також закликати іноземних інвесторів вкладати гроші в розвиток українського енергетичного комплексу. Із доповідями про загальну стратегію розвитку енергетики України виступили міністр енергетики і електрифікації А. Гриценко, голова Держкомітету України з нафти і газу М. Ковалко, директор Донецького вугільного інституту Є. Захаров. Конференція триватиме до 18 червня.

У злидні заганяє
держава

Представники найбільшої в країні громадської організації «Спілка Чорнобиль України» і Українського національного фонду допомоги інвалідам Чорнобиль 15 червня провели петиційну Верховної Ради України. Президенти спілки та фонду Ю. Андреев і Ю. Баргос розповсюдили заяву, в якій вимагають відмінути урядові декрети, котрі звели наневищу низку важливих положень «чорнобильського» закону. Сьогодні виплати аж ніяк не компенсують втрати здоров'я «чорнобильців» і потерпілим дітям, система оподаткування не дає об'єднаним чорнобильцям розгорнути господарську діяльність тощо. Необхідна і негайна реалізація програм ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, причому за умов суворого контролю витрат чорнобильців коштів. Після розпаду Союзу в Україні створено державу, яка поки що нічого не дала людям, окрім байдужості, розгубленості, розчарування маси у злидні. Намагання розв'язати економічні проблеми за рахунок соціальних програм — свідчення неадекватності дій і байдужості урядовців до народу. Через це «Спілка Чорнобиль України» вважає необхідним уряд антинародним і висловила йому недовіру.

Чи варто нам
допомагати

14 червня американський фонд «Нешин форум фундайшн» провів прес-конференцію. На ній, зокрема, йшлося про дві програми фонду. За першою американські фахівці прийдуть до України, щоб працювати у сферах державного управління, економіки, журналістики. За другою — молоді фахівці названих галузей нашої держави по три місяці стажуватимуться у США за рахунок фонду. Цікаво, що на прес-конференції, яку давали політолог Ян Бжезінський, юрист Осип Мороз, професор Басисів, Дмитришин, що працюють у Києві, та український економіст Володимир Макуха, пришло з великим запізненням до сайнгоного мало журналістів. Тому основною темою розмови було: а чи варто нам взагалі допомагати.

Гулі-гулі, йдуть
під кулі!

По автомобілю мера Львова Василя Шлищера стріляли з балкона будинку на площі Ринок. Поранено в руку водія. Проте, як з'ясувалося, замах на життя мера не було: дев'ять кулі зникли в повітря і зупинилися на стелі будинку. Поцілював із спортивного пістолета по голубам. Що не завадило агенції «ОБС» прокоментувати цей епізод таким чином: «ворог не дримав». Здається, натякнути на «натягнуту» взаємодію між мєром і його колишнім заступником — гуманітарних питань Володимиром Пауриком, який вважав пісадушю міжбанкомісному і своє скорочення незаконними. Сміх та й годі!

Наступного року Волинська область відзначить 370-ліття перших друкарень. В 1624 році у містечку Четвертиня нинішнього Малевицького району було закінчено роботу над Псалтирем. І вже через рік — над віршами кількох авторів, написаних старою українською мовою і об'єднаних назвою: «Лямент». Єдиний примірник цього видання зберігається нині у Львівському музеї українського мистецтва. А копію можна побачити на виставці

Пам'ять

На 370 році —
передчасно...

рукописів і стародруків у Волинському краєзнавчому музеї Луцьку. На виставці експонуються найдревніше видання Вільгельма Дюранта, датоване 1481 роком, книги з бібліотеки Луцького Хрестовоздвиженського братства, зразки

Проблема

Гей, воли, чого ви стали...

Сьогодні можна свідчити: в генеральному плануванні міста 60-х років помиллялися двічі. Вперше — спланувавши двоміліонне населення Києва тільки на початок 2000 року. І вдруге — поспідавши, що це населення послугуватиметься сім'ями великими автодорожними мостами... Якщо ж повернутися про київські мости — всі вони унікальні. Так само унікальні і їхня кількість. Київ — єдине у світі місто з таким населенням і такою рікою, що спромоглося лише на шість великих мостів через Дніпро: два закінчилися збудованою за царя, і чотири автодорожні — пізніше. А найбільшим часом два найстаріші автодорожні мости, Патона і Метро, стануть на капремонт. А взагалі найперший постійний київський міст прихав... на волах. З Англії до Одеси конструїли Ланцюговий міст плавильним пароплавом, а оскільки в 50-ті роки минулого століття залізничні ми не мали, то від Одеси — тяглися волами. З Ланцюгового мосту, що увійшов у підручники, як один з найдосконаліших для свого

часу, починає свою історію київське мостобудівництво. Він двічі горів. Вперше — у 20-му році за білополюв. У 25-му його відбудували і назвали ім'ям революціонера Євгенія Боша і пустили по ньому трамвай, що з'єднав правий берег з рибальським селищем на Трухановому острові. До речі, селище було венеціанського зразка: навесні між хатами плавали човни, а самі хати і навіть церква стояли на палях у постійному передчутті повені. У 1941 році, в перші дні окупації, Ланцюговий міст було підірвано так само технічно, як і Хрещатик. А селище... спалили німці, помстившись за висаджений у повітря міст.

Тільки в 1953 році з'явився, нарешті, перший великий автодорожний Наволинський міст, перейменований потім на честь Патона. Завдяки Патонові він став технологічною сенсацією: вперше було застосовано суцільнозварне з'єднання металу. Через 12 років (усі київські мости будуються з такою періодичністю) на місці Ланцюгового мосту звели міст Метро, який також був унікальний, бо

кирилических стародруків, давньої картографії, вірменського письма. А також книги, журнали, словники караїмів, які задана жили в Луцьку. Коли бачиш це, мимоволі пишешся духовністю наших предків та... їхнім друкарським мистецтвом. Сьогодні на Волині таких книг не видрукувати.

Артем
КЛЮЧНИКОВ.

Волинська область.

Анонс

Полетіть
із Лос-Анджелеса

А спершу пісні, відношення до яких мав Михайло Шугутинський, лилися в колишньому СРСР. Та воно й не дивно: ВІА, учасником якого він був 15 років тому, так і називався — «Лісія, пісню». Пам'ятаєте? Та комсомольсько-молодечо-романтичний загал, певно, десь подівся і потягло не до БАМів, а до нормальних автобанів. Тоніше, — до США, до Лос-Анджелеса. Там з того часу і співає М. Шугутинський, один з небагатьох, хто, як у них, емігрантів, там співався, «погуляв на Брайтоні, а опісля вийшов на Бродвей».

Оскільки за океаном «комсомлядо» нікого не можна було здобирати, а ностальгія — вона, як і голод, далеко не тітка рідна, спокую не давала, то Михайло звернувся до авторської пісні Б.Окуджави, В.Висоцького, О.Мітуса, Л.Семкова, О.Розенбума. Високий професіоналізм, талановитість, дружнє співання, талановиті аранжування, тактовне виконання робить відомі пісні і Михайлом, а отже, й усіх постійників. І там, і тут.

Переконатися в цьому можна буде 20 червня в Палаці «Україна», де М. Шугутинський (на запрошення театру «Академія», компанії «Барокко», «Келт-ІТД», концерту «Пряск», Українського християнського православного товариства святих Кирила і Мефодія) співатиме для киян.

Володимир
СКАЧКО.

На фото: М. Шугутинський.

Зверніть увагу

Економіст? Ні. Юрист!

Проблема кадрового забезпечення правової реформи, про яку так багато говорили, здається, починає вирішуватися. В Київському державному економічному університеті на факультеті міжнародних відносин відкрита нова спеціальність «Правознавство». Починаючи з 1993/94 навчального року, університет готуватиме юристів. Поєднання глибини юри-

дичних знань з економічними — головна мета підготовки майбутніх спеціалістів. Знання, які вони одержать, можуть бути широко використані не тільки в народногосподарській сфері, а й для успішної праці в арбітражних судах, митних і податкових органах, банках, в органах міліції.

Контакти

Під час літніх канікул у Луцьку буде відкрито міжнародний молодіжний табір польсько-німецько-української молоді. 14 днів тридцять юнаків та дівчат вивчатимуть звичай та побут Волинського краю, працюватимуть в обласному центрі на будівництві та опорядженні культурних споруд — кірхи, костель, православного собору. Тим часом у Люблинському воеводстві Польщі дві

РОКСОЛАНА ПЛЮС ГАНС...

групи молодих волинців візьмуть участь у фольклорних фестивалях, виставках народної творчості. Організацію молодіжної табору взяв на себе Луцький міський комітетком.

Луцьк.

Богдан БЕРЕГЕТА.

Футбол

Куди потече «Десна»?

паді — Яковенко. Головному тренеру «Десни» Юрію Грузнову вдалося прищепити якразивим індивідуальностям колективній дії, а тому у команді не загубилися молоді Савенчук та Дробот.

Цікаві виконавці є і у «Прильдаста». Але саме колективних дій бракує цій команді. То «Десна» вдалося легко назавжди гостям свою гру. На 21 хвилині легко захисники «Прильдаста» збили у штрафному майданчику нападуючого «Десни». Арбітр Віктор Догадаєв з Києва впевнено вказав на 11 метрову позначку і Четверик відкрив рахунок. На 41-й хвилині Федорко забив другий м'яч. Цей технічний граєць на 47-й хвилині видав ювілейний пас 18-річному Савинчуку, який не схибив. Лише на 83-й хвилині досвідчений Карімов покарав голкіпера господарів за необачність. Слід додати, що київська бригада арбітрів (В. Догадаєв, О. Агустимов та Ю. Буренко) відмінно впоралася із складним судівством і не дозволила розгорітися пристра-

стам на полі, хоча передматчові ажіотаж був неабиякий. «Десна» на якийсь час вирвалася із небезпечної зони, але не затягнув важкі проблеми самотньому команді тули знову? Про це хотів поговорити з шефами клубу або представниками міської адміністрації Чернігова. Але перших у «Десни» немає, а представники влади не цікавилися справами клубу, який тривалий час був візитною картою спортивної Чернігівщини. І на стадіоні я не зустрів нікого з «батьків» міста. Чи подякують їм 4 — 5 тисячі прихильників «Десни», які незважаючи на всі негаради, діють на її матчі, за те, що Чернігів втрачатиме місце в першій лізі українського футболу? Думаю, що ні.

Команда зараз тримається лише на авторитеті головного тренера Ю. Грузнова. Адже за чернігівськими «зірками», як колись за О. Кузнецовим, бра́тами Причипенками, йде справжнє поховання. Хлопці пропонують умови, які Ю. Грузнов і побибати не може.

Вони тренера, «Десну» і Чернігів не покидають. Поки що. Але скільки можна отримувати мізерну зарплату, спати на матрадах без простирал, жербакувати разом з командою? Скажуть важко.

І команда, яку по крихтах збирали Ю. Грузнов і другий тренер А. Процько, може розвалитися. Можливо, для нішніх «батьків» міста це і не велика втрата. А для чернігівських болілиників, футболу України?

Нагадаю становнє аустралдерів після 39 туру. На останньому місці «Шахтар» — 14 очок. У «Росі» — 27 очок, у «Прильдаста» — 28, у «Артані» — 29, у «Десни» та «Ліма» — 30 очок. «Темп» — 53, «Нафтовик» — 49.

Ввора відбулися матчі 40 туру. Іх результати ми повідомимо у наступному номері.

Олександр
ВОЛОДИМИРОВ.

Співробітництво

3. «СНЕКМА» ПОЧИНАЄ І...

Кожні десять секунд у небо піднімається літак, оснащений диванами «Снекма» — розповідали нам у штаб-квартирі фірми. А щоб дочекатися відмови дивана, пілот повинен літати 500 років.

А яка ж оплата такої праці? — поцікавилися ми у господарів. І одержали відповідь: — мінімальну оплату одержують 10 відсотків працюючих з низькою кваліфікацією — по 5700 франків — це близько 1200 доларів. Ще 10 відсотків — управлінський апарат має максимальну зарплату — 40-50 тисяч франків, інженерно-технічні працівники одержують 17—20 тисяч, майстри — по 14 тисяч, робітники в середньому 13 тисяч франків.

Що на ці гроші можна купити? Скажімо, кілограм бананів коштує у Парижі 12-14 франків, чайний сервіз із порцеляни 70 франків, японський телевизор від чотирьох до восьми тисяч франків. Шопарда, ціни у Парижі — справа дуже відносна. Якщо купувати у дешевому магазині, то за тисячу франків можна і одягнутися, і взутися, та ще посидіти за ближніми прикуліти. Якщо ж у дорожньому, то навряд чи на сукню вистачить. Так що тут уже кожен диві відповідно до своїх статків.

Робочий тиждень на «Снекми» триває 38 годин. Є ділянки з дорожкоштовним обладнанням, що експлуатуються щодобово, без вихідних. Робітники, які працюють на ньому у суботу і неділю, одержують платню як

за повний робочий тиждень. Проте профспілки, яких на підприємстві п'ять, пильно стежать, щоб робочий час був без «прихваток». А от на пенсію і чоловіки, і жінки виходять в 60-річному віці.

Шопарда, й умови праці тут інші, ніж, скажімо, на подібному заводі в Києві. Ані пилу, ані диму, ні розбризкання на підлозі емульсії, ні тоби шкідливих випарів — підприємство оснащено потужними очисними системами. З приводу будувати чи не будувати очисні споруди питання не стоїть. Не побудуєш — жорстокі штрафи не дадуть жити. Причому без будь-яких скидок.

Та й інженерно-технічному управлінському складу житиється по-іншому — комп'ютерні системи вже давно стали звичайним атрибутом служби.

Службовці, робітники тут постійно вчать, що й логічно, адже техніка тут постійно новітня. В одному з цехів ми зустріли молодих робітників. Експерси — пояснили нам співрозмовці. — Новація. От і показують їм весь технологічний цикл, щоб кожен знав, для чого він виготовляє свою деталь.

На «Снекму» не просто влаштуватися. Для інженера обов'язкова умова — знання англійської мови. Але, кажуть, і звільнити робітника чи службовця не так-то й просто. І справа навіть не в профспілках, які стоять на сторожі. Виявляється, якщо ти ледякуватий, то тебе ще

довго виховуватимуть і умовлятимуть, а то й у сім'ю завітано, щоб переконати, що трудитися треба.

Незважаючи на те, що «Снекма» державне підприємство, держава не втручається в його повсякденне життя. Для цього є правління, яке й визначає політику фірми. Воно ж створило і систему особисті зацікавленості кожного працівника у високих результатах праці. Остання залежить від економічних результатів підприємства. Існує навіть моральна зацікавленість, коли директор посилає робітників чи службовців лист з подякою за добровільний труд. Словом, усе майже як у нас, тільки працює по-іншому.

Звичайно, не обходиться без проблем і тут. І чим найбільша

— безробіття, яке цьому підприємству загрожує мало не щодня. Адже у всьому світі зменшуються бюджети на оборону, що позначається і на випуску продукції «Снекми». Збільшення поки що не було завдяки вмілому маневруванню управлінського апарату, перепрофілювання кадрів.

Отож, виявляється, ця система, яку ми називали капіталістичною, не так вже й людиноненависна. Швидше, навпаки — тут усе роблять для людини з тим, щоб робота її була красивою, а продукція, яку вона випускає — найкращою в світі. Зовсім по-комуністичному, сказали б у нас це зовсім недавно. А зараз? Залишається лише позаздити...

Валентина ПИСАНСЬКА.

Київ-Париж-Київ.

Проблеми

«ЛЕНТРАНГАЗ» ПЕРЕКРИВ ГАЗ

Литва вже вкотре переживає «газову кризу». Основний постачальник газу в республіку — російський концерн «Лентрангаз» — ще в травні попередив, що коли Литва не розрахується до 1 червня з боргами, то постачання газу припиниться. Як повідомив генеральний директор підприємства «Летуос дуос» («Литовський газ») З.Вітнікіс, у договорі з концерном є пункт, що передбачає припинення постачання газу у разі, якщо заборгованість перевищить двоєцифрову суму. Нині Литва розрахувалася лише за лютий. Становище критичне, і зберігається воно вже впродовж року. Боре Литви становить майже 23 мільярди литовських талонів.

Республіканське міністерство енергетики терміново намагалося надати кредити, щоб розрахуватися з російським постачальником, розробляючи конкретні плани дій. Проблему можна було б розв'язати, якби з «Летуос дуос» розрахувалися місцеві споживачі газу (так, лише каунаські тепломережі заборгували близько 300 мільйонів талонів).

Одне слово, вихід шукали, але так і не знайшли. Останні траншеї дні нестримно танули, закінчили термін, вказаний в ультиматумі. Російський концерн поки що не поспішає виконувати порозу. Газ до Литви ще подається. Правда, в мінімальному режимі — 1,5 мільйона кубометрів на добу.

Нині подача природного газу

споживачам Вільноса та віленської зони, майже припинена, 65 підприємств повністю відключені. Газ надходить лише в житлові будинки, на хлібозаводи, підприємства м'ясо-молочної і переробної промисловості та на деякі інші підприємства з безперервним виробництвом.

Отже, Литву переведено на жорсткий режим економічного газу. Важко сказати, що станеться раніше — чи то відпадуть можливі з літвської сторони розрахунки з постачальником, чи то російський концерн, не дочекавшись грошей, виконає свою порозу. Альтернативи ж забезпечення газом у Литви немає і вона навряд чи з'явиться в найближчі п'ять років.

Надія ДОРОНІНА.

На зв'язку Софія

ЗЛОЧИННІСТЬ ЗРОСТАЄ

Президент Болгарії Желю Желев, користуючись своїм конституційним правом, виступив у парламенті. Він заявив, що хвиля злочинності затопила країну. «Кожні півтори хвилини у нас трапляється крадіжка або якийсь інший злочин, слідчі перенавантажено, — сказав Президент. — Люди запитують — хіба це демократія?». Він закликав депутатів обличистися словесні баталії, не бойкотувати роботу Народних Зборів, а протягом тижня прийняти закон про поліцію та кілька інших законів, без яких не вдасться подолати злочинність.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

«Захід помилявся, коли надавав допомогу виключно Росії»,

— вважає віце-прем'єр, міністр фінансів Королівства Нідерландів Вім Кок. Виступаючи на вчорашній прес-конференції, присвяченій підсумкам зустрічі з Президентом України Леонідом Кравчуком, Головою Верховної Ради Іваном Плющем та прем'єр-міністром Леонідом Кучмою, пан Вім Кок заявив, що основна мета його візиту — зміцнення двосторонніх відносин між Нідерландами та Україною. Оскільки Нідерланди представляють інтереси України в Міжнародному Валютному Фонді та Всесвітньому Банку, то особливу увагу, на думку віце-прем'єра, слід приділяти співробітництву України з міжнародними фінансовими організаціями.

Пан Кок розуміє економічні проблеми України. Проте наголосив, за таких коротких термінів — півтора роки — жодна держава не змогла б перестрибнути з тоталітарного суспільства в цивілізоване. У той же час, продовжив Вім Кок, Нідерланди робитимуть все для того, щоб відкрити ринок Західної Європи для українських товарів і забезпечити наше виробництво передовими технологіями.

У ході свого візиту віце-прем'єр Кок передав українській стороні першу партію обладнання для забезпечення нормальної роботи вугільних шахт.

Сьогодні пан Вім Кок відбуде на батьківщині.

Володимир ТЕТЕРУК.

Будувати відносини на принципах добросусідства

Кожні шість місяців проходить консультативна зустріч на рівні міністрів закордонних справ європейських країн — членів Рад Північно-Атлантичного співробітництва. Чергова така зустріч нещодавно завершилася в Афінах. У ній брала участь й українська делегація. За підсумками афінської наради міністри закордонних справ у прес-центрі МЗС України відбувся брифінг.

Відомо, що за жорсткими поінформували, що у дні роботи афінської наради делегація України проводила двосторонні зустрічі з міністрами закордонних справ європейських держав. Так, Антоніо Зленко мав бесіди з держсекретарем США У. Крістофером, міністрами Великобританії, Італії, Франції, Норвегії. Основна тема зустрічей — розвиток двосторонніх відносин.

Також обговорювалися пропозиції провідних європейських держав щодо сприяння економічним реформам в Україні.

Окрім грошових субсидій, європейські країни готові надавати нам інвестиційну та експертну допомогу.

Ураховуючи існуючі принципи розбіжностей між Україною і Росією щодо проблем розподілу Чорноморського флоту, делегація нашої країни наголошала на тому, щоб положення про активізацію міжнародного співробітництва у розв'язанні цих проблем було внесено в заключний документ афінської наради — спільну заяву міністрів.

Дискусія, яка розгорнулася довкола цього питання, дала можливість на рівні політичного керівництва країна-учасниці наради з'ясувати позиції України та Росії. Представники України наголошували на тому, що ця проблема розв'язувалася з обов'язковим дотриманням принципів Хельсінкського Заключного акту — неутручання у внутрішній управлінні на недоторканості кордонів суверенної країни. До речі, російська делегація була єдиною серед країн-учасниць наради, яка виступила проти включення цих пунктів у документ закінчення.

Європа з розумінням ставиться до позицій України у вирішенні дії Чорноморського флоту, заявив на вчорашній нараді на контроль над озброєнням та роззброєнням МЗС України Костянтин Грищенко. — Проблему треба вирішувати в масштабах Європи, адже вона пов'язана з питаннями безпеки й стабільності в східноєвропейському регіоні.

Учасники зустрічі Ради Північно-Атлантичного співробітництва відзначили, що проблема Чорноморського флоту має вирішуватися в душі добросусідських відносин між двома країнами відповідно до принципів Хельсінкського Заключного акту і міжнародного права.

Гор ЗАБІЛІК.

Прибуття іранської делегації

14 червня до Києва прибула офіційна делегація Ісламської Республіки Іран на чолі міністром важкої промисловості Нахадом Хосейном.

В аеропорту «Бориспіль» делегацію зустріли міністр машинобудування, ВПК і конверсії України Дмитро Черненко.

У програмі візиту — зустріч з представниками уряду України, відвідини Київського авіаційного виробничого об'єднання, заводу «Ленінська кузня», Інституту електрозварювання імені Є.Патона. Під час візиту група підприємців Ісламської Республіки Іран здійснить поїздку до Харкова. Вони планують побувати у науково-виробничих об'єднаннях «Електротехмаши», «Турбоатом» та інших.

ГРА 3 ВОГНЕМ

Війни і конфлікти

Урядові військові сили Афганістану беруть активну участь у формуванні і набагато озброєні завою таджикської опозиції, що перебуває нині у вигнанні. Такі завоювання містяться у ноті протесту, з якою офіційний Душанбе звернувся до Кабула.

Як повідомили у департаменті інформації Міністерства закордонних справ Таджикистану, 55 піхотна дивізія сусідньої держави всіляко допомагає бойовикам таджикських антиурядових угруповань повернутися додому із зброєю у руках. Нещодавно вони зробили спробу спільно перетнути кордон, але через неможливість операції не вдалася, привертає увагу і той факт, що перехід порушників кордону мала прикривати вогнем важка техніка згадуваної дивізії. Міністерство наведе також факти про пряму допомогу таджикським опозиціонерам з боку афганської прикордонної бригади, яку очолює генерал Абдулкаді.

Отакі!

ДИВО З ДВОМА ГОЛОВАМИ НА КУХОННОМУ СТОЛІ

Те, що дивовижно завжди поруч, знову підтвердив один з найбільшніх в Бишкку продавців «Сісик-Куль». У нього динки продавали всі двоголові курчата.

Не встигло викупути серед бішккців здивування, як той самий «Сісик-Куль» продав покупцеві курку з двома шлунками.

Чому в Чорнобиль трапляються двоголові телята, домогосподарки Бишкку знають, а от хто пояснить їм феномен з курчатами? Вчені покажуть, що серйозно не відрегулювали на пересічній події в магазині «Сісик-Куль».

Баген ДЕНИСЕНКО.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

Культура

ПОМОЛОЖЬ ВОГНЮ...

Володаркою призу газети «Голос України» на Першому Міжнародному конкурсі молодих виконавців української естрадної пісні стала Світлана Зайченко.

До Світлани Зайченко з подільського містечка Володарська-Волинського перший творчий успіх прийшов якраз у місті над Прутом, яке місцеві жителі найбачаріше називають «маленьким Парижем». Саме тут, у Чернівцях, минулою осінь Світлана стала лауреатом пісенного фестивалю «Доля». Не відвернувшись від неї містечке частя і на першому Міжнародному конкурсі молодих виконавців української естрадної пісні: перекладна співачка названа лауреатом професійних оглядач молодих талантів. І Володарку призвали до «Голос України» за краще виконання оригінальної пісні, присвяченої світлині пам'яті Володимира Івасюка.

Володимир Шинкарука, до речі, правдою викладцем у Житомирському педагогічному, а тепер навчаюся. Довідавшись, що і брати участь в конкурсі молодих виконавців, названому іменем незабутного автора «Червоної роти», вони і подавали мені цю пісню.

— Ви працюєте солісткою гурту «Кредо». Скажіть, будь ласка, кілька слів про нього. — То творчий колектив при орендному підприємстві «Кварці-композит», яке виробляє ювелірні вироби. Керує гуртом «Кредо» Олександр Зайченко — мій чоловік. Вийшла жасом з концертами у села та міста області, виступаємо на різних вечорах та урочистостях. По суті, без орендного підприємства ми не змогли б зберегти гурт. Самі розуміємо, і апаратури, і залу фанатів, і оренда приміщення для репетицій — усе це потребує грошей. І немаленькі. А самими концертами їх не заробить.

— Не виключає можливість, що дирекція Міжнародного конкурсу імені Володимира Івасюка відправить вас на конкурс на подальше співпрацю з усіма дипломантами.

— То було б дуже добре. Щоби не загубилися, не розчинилися у засмукотуванні пісень сирітяти молоді виконавці, щаслива містечка зраділа якійсь збіжності на сцені Першого Міжнародного конкурсу. Та й багато інших проблем, з якими сьогодні стикаємося, сподіваюся, відпадуть.

— Ви вірюча людина? — А хіба можна обійтися без віри? Я принаймні собі цього не уявляю. Отож перед кожним серйозним виходом на сцену, як то було травневими вечорами у Чернівцях, я прошу Господа, щоби Він дав мені сили, щоби допоміг передати стан моєї душі, так би мовити, виспівати її. І щоби люди мене зрозуміли. І це, знаєте, дипломатичне.

«Помолюсь вогню, щод вогню не згас», — співає Світлана Зайченко. Прислухавшись до її співу-голосу, зачаруваний його пригрозками своєї спраглої душі, немов чернечево росу на молодих травах.

І він зріз-розбудить вашу душу. Во народжений той спів талантом, бо виконавчий любов'ю. До материнської землі, до рідного народу, до українського Слова.

Розмову вів Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ. На знімку: співає Світлана Зайченко.

Фото Богдана ПРИЙМАКА.

Не гунаймо ногами в тонку криву

Не так давно на мого ім'я надійшов лист. Подаю його дослівно: «Депутату Верховної Ради Шені В.В. При цьому надсилаємо для відомості і реування запит депутатів районної Ради від КМКС (Товариства угорської культури Закарпаття), даний на засіданні 15 сесії ХХІ сесії, який відбувався 28 січня 1993 року. Балог Носієм Камановичем, лікарем РПД такого змісту:

«А цей лист голові Бергівської районної Ради можна було б відповісти одним реченням: «таке питання» я на себе не брав». На Бергівщині це знають усі, інтересовані сторони. Тепер, коли у нас складаються добросусідські відносини з Угорщиною, кому-сь так хочеться виступити в них отрути, нехтуючи старою істину: те що є, не беремо, а згубили, плачем.

Подивімося тверезо, що ж тепер маємо? Закон «Про національні меншини в Україні» — державний документ на рівні власних сил сприяє і реалізації в рамках чинних законів. А щодо вимог «розв'язується перед своїми виборцями» — це означає пожитися у відчинені двері: і звітувати регулярно, хоч, як уже заявляв у пресі, вважаю, що Верховна Рада на нинішньому етапі вичерпала свої законотворчі можливості і більше провокує нестабільність у суспільстві, ніж працює на його консолідацію.

І те правда, що в районі на передвиборних зборах, де і я працював, порушували питання угорської автономії. Завжди мені відповідало було: питання конституційне, в старій Конституції воно не окреслено чітко, а новий ще немає. Отже, розв'язувати тієї чи іншої масштабності питання національних відносин треба шляхом конструктивної законотворчості, а не конфронтації. У першому я брав конкретну участь, доречі відкидав.

Та певні сили форсує справу. Районна Рада уже виробила різні варіанти «автономії» і розглядає це питання на своїй сесії. Певні документи надіслані до Президії Верховної Ради України. Свого часу мені давали доручення виступити на розгляд ВР питання про утворення нових територіальних формувань. На мою пропозицію воно було включено до порядку денного, — про що берівці знають. Проте вони не встигли в цю справу, на мій погляд, несприятелі елементи. Не дочекавшись розгляду питання у Верховній Раді, провели опитування, поставили до українського парламенту вимогу створити автономний округ, представили навіть своєрідний його... конституцію.

Це з однієї боку. А з іншого, деякі пани в газетах, по телебаченню почали виступати із звиняннями, від яких повстає порозуміння, що було підхоплено московського пресою. Вони «пошлюдились» до кримських справ, до невдоволення «русскоязычного населення»... Не випадково за такої ситуації уже поставлено на розгляд сесії питання було зняте з порядку денного.

Звичайно, це аж ніяк не означає якогось ущемлення закарпатських угорців. Іні права захищає Закон «Про національні меншини в Україні». У ньому є і конкретні дії, і сприяє. В Законі не поліпшення і про автономію. Саме воно найбільше обговорювалося, розглядалося різні варіанти, поки дійшли згоди.

Закон народжувався не просто, бо це проблема складна, особливо в державі, якій на час його прийняття (25 червня 1992 року) було... шість років народження.

Яким було тоді, яким є нинішнє життя голови питання для України? Збереження, зміцнення її суверенітету і цілісності. Для всіх те однозначно? Провинилися сили доклади України, а також усереднені, які силлять і бачать її «складовою і невід'ємною частиною» іншої держави. А від цього досить погані неможливо, то бодай поштовхнути, пофедералізовану, поавтономізовану, порозуміливану, аби тільки легко було зібрати пошукером, неспелімих калі, валькованих докипи, але вже «складовою і невід'ємною частиною»... Буде вже про «угорську автономію» тоді мати можливість так дбати і гово-

«Прошу пана Шену В.В., депутата Верховної Ради України, прозвітуватися перед своїми виборцями на сторінках районної газети, що зроблено ним конкретно по питанню угорської автономії, так як у передвиборній кампанії він узяв на себе це питання і, виконуючи цю, він — депутат Українського парламенту».

Голова Ради ПБАДОВ.

нагадувати елементарні істини: площина міжнародних відносин — це дуже тонка крига, по якій слід ходити обережно і уміючи, в усіх випадках, не гунаючи в неї ногами, аби не потонувти. Події в колишній Югославії на Кавказі мали б нас дещо навчити. На мого глибоке переконання, за нинішньої складної ситуації політичної нестабільності, гострої економічної кризи найбільшу користь суспільству принесла б максимальна використання всіх можливостей, які надають їм закони України, пошуки нових і нових точок сильних інтересів представників усіх національностей, які мешкають поряд з угорцями. В регіонах компактного проживання останніх також вкреслили села, де компактно мешкають українці, в самому Бергівському угорці становить половину жителів. Викам вони виробили прекрасні традиції братнього співжиття, які хотіли б внести у ці традиції, якщо хочете вікове братерство, щось, що може його порушити.

«А чи є у нас щось таке?» Я не казаву про те, що сам бачу і чую. Наведу один лише уривок з публікації в московській «Независимой газеті» від 23 лютого цього року. (Москва, як бачите, своїх справ мало). Там оприлюднені такі слова одного з керівників Бергівської району: «Ми добиваємося соціально-територіального автономного округу в містах компактного проживання венгров. Автономний округ повинен сам вирішити свій власний проблем: створити свою економічну зону, організувати приток мігрантів-угорців».

А якщо не вийде? «... Чого, що нас так багато, і саме страшне, що може прозвонити — венгрови возмуть чомодани в руки і перемістяться туди».

Ці висловлювання можна було б і не коментувати. Але да питання слід поставити. Перше: Чого це так доводило, щоб історик доводили, що є мігранти на Бергівщині? До якої далекі минулих будуть загнані істориків і політиків у з'ясуванні цього питання? Кому це закріплено, щоб по всьому Закарпаттю і далі по країні виникли нові «венгрови»? Що, саме цього і вистачає... шаста, єдності, не-мального міжнародного співжиття? Невже точно вірити, що саме на цьому шляху він здобуде великі дивиденди?

Друге: Хтось уже опитав усіх угорців і має їхню згоду «брати чомодани», покидати свої оселі й землі? Кому адресовано цей, будемо називати речі власними іменами, шантаж, отруєння в Москві? На чий страх розраховують?

Можливо, це й фальшивка. Але якщо одне те, що ці висловлювання не знаходять бурхливої реакції на Закарпатті, зате так запозовито підносять для всього світу Москву, мало б нас спонукати до роздумів. Не варто зловживати мудрістю і терпеливості закарпатців та й української влади.

Закликаю до цього вже. У цьому напрямі далі згоден співробітничати. Але лише до тієї межі, поки не буде порушені переступати норми Конституції, законів, і не перебіраються на себе функції «єдиного керівника» і направляючої сили, з чим уже зустрічалися.

Я проживаю на Бергівщині уже життя. Люди, з якими разом працював, гідні більшої турботи, ніж любові. Гідні, Боже, ім'я шаста і світлої долі. Вони не на заслужили. Борони їх, Боже, від підкупальності, за якими може прийти тільки біда. Візьмося так за розум і не гунаймо ногами в тонку криву.

Василь ШЕНА, академік Української академії аграрних наук, народний депутат України. Закарпатська область.

Українська Біржа Нерухомості

Телефони в Києві:

224-55-81;

224-82-36;

224-14-98;

244-21-59.

Факс:
(044) 224-43-20;
(044) 244-18-80.Наша адреса:
252030, Київ,
вул. Володимирська, 57.

ГРОШІ РОБЛЯТЬ ГРОШІ

Панове!
Вас вітає постійно діючий Аукціон Кредитних Ресурсів!

Аукціон кредитних ресурсів Української біржі нерухомості "Кристина" зробить з ваших грошей

ВЕЛИКІ ГРОШІ!

Панове! Ми щомісячно продаємо кредитні ресурси своїх клієнтів на суму не менше

3 000 000 000 (мільярда!)

карбованців, а в найближчий час збираємося її подвоїти.

Панове кредитори!
Маємо честь звітувати вам:
середня ставка за кредит на сьогодні
перебільшила **280%** за рік! Це — межа!
Сьогодні вже мова йде про **300%** і більше.

Ми, як і раніше, гарантуємо
кредиторам довіру
найнадійніших банків України
та нашу турботу про їх гроші,
як про свої власні.

Покупцям кредитів
гарантуємо юридичну
бездоганність, конфіденційність
та надійність усіх
фінансових операцій.

Робіть ваші заявки, панове! Для вас ми працюємо без вихідних.
Щастя вам, панове!

У Снятинському районі картина з фермерством дуже строката. У деяких селах землевласниками вже стали десятки людей. Подекуди ж хлібороби ще продовжують триматися за колгоспні мітки, мов діти за материну спідницю. Але цей процес невідомо, останнім часом список фермерів помітно збільшився. При цьому привертає увагу оптимістична деталь: індивідуальні ферми більше тягнуться за молодь. Отже, не збуваються пророкування окремих соціологів, які доводили, що молодий селянин ніколи не всуне шию у хомут власника.

Фермерів на Снятинщині можна умовно поділити на дві категорії: тих, які влаштовуються лише на власній сідці, і тих, які гуртом борються від економічних негараздів. Не будемо уподібнюватися соціологам-схоластам і віддавати комуся перевагу. Життя саме розставити крапки над «і». Але поміркувати над ситуацією, мабуть, буде не зайве.

«КАМІКАДЗЕ»

Так жартівливо називають у селі молодого фермера Юрія Дмитра Сенюка. І в цьому є частина правди: землевласник, створюючи своє господарство, не жде, як казав поет, рятунку ні від кого. Він просто не ві-

Польовий стан

СТИМУЛ, ЩО ЗРОБИВ ПОГОДУ

У часи командно-адміністративного свавілля із заготівлею молока з особистих підсобних господарств не було особливих проблем. До власника Лиски чи Маньки безцеремонно приходила голова сільради й недовозначно висловлювалася: «Не здаватимеш лишки державі! Відради мене гордо». Нині залучення — рушниця, що стріляє вхолосту. Нікого ніхто не боїться, тим більше голови сільради.

Але, виявляється, і тепер з молокозаводом при бажанні можна знайти спільну мову. На Буковині це зробили шляхом заохочування. Держадміністрація та обласна Рада народних депутатів ухвалили: за продаж молока виділяти селянам 25 відсотків вершкового масла. Цей стимул, треба зазначити, зробив погоду. Особливо у таких районах, як Новоселицький, Заставнівський, Кельменецький та Сторожинецький.

Наприклад, відколи почалося отоварювання вершковим маслом, нема відомо від молокозавода села Брідок Заставнівського району. У травні від коної селянської корови держава одержала в середньому по 524 кілограми продукції. Це найбільше в області.

Голова місцевої селянської спілки «Дністер» Іван Куницький здало молоко отоварювати сухими і соковитими кормами, у зручних місцях виділив чудові пасовиська.

На жаль, таких голів на Буковині останнім часом поміняло. Багато з них мовби перебувають у стані летаргичного сну: не дбають ні про громадську, ні про селянську худобу. Тому й області, яка колись славилася на всю Україну молочними ріками, тепер пасе задніх.

Василь ДІДУХ,
Чернівецька область.

ЯКЩО ДРУЖНО — НЕ СУТУЖНО

Фермер

рять у те, що молода держава зможе приділити достатньо уваги таким, як він — землевласник, а не тільки державним початківцям. Йі сьогодні просто не до цього.

Торік Дмитро Сенюк одержав 40 гектарів землі. Скажемо чесно, влада виділила йому далеко не кращий шмат. Грунти пісні, мочаристі. Але фермер не ремствує. Спасибі й за те, що ділянка недалеко від дому. Спеціалізуються тут на землеробстві немає сенсу, тож Дмитро вирішив завести тваринницьку ферму. Придбав кілька племінних корів, поставив на відгодівлю групу бичків, подбав про кормову базу. Економіка почав закуповувати землеробську техніку.

Нині в нього на подвір'ї є два трактори, сіялка, два культиватори, дискова борона, картоплесадилка, розкидачі гною та мілдобовия, причеп, картоплезбиральний комбайн. Трактор пригнав аж із Мінська, решту причапал для прикупили у колгосп, що реформувався. Вийшло дешевше. Тепер висукує кошти на придбання зернозбирального комбайна.

— Не хочу від когось залежати, — сказав Дмитро. — Тим більше, що керівництво колгоспу вже поперало мене: на нашу допомогу не розраховув. Отже і тягну все до свого двору. Частику коштів, позичених на пільгових умовах у банку, вкладаю в проектування стайні для худоби, навісу для техніки. А це хочу придбати ліній для переробки власної тваринниць-

кої продукції. Переконаний, без цього не можна буде розраховувати на високу віддачу ферми. Обов'язав пороги державних інстанцій, щоб одержати фонди на цеглу, лісоматеріали, шифер, адже не вдовзі треба зводити господарські будівлі. І знову зму-

НЕ МАЙ СТО КІП У ПОЛІ, МАЙ ОДНОДУМЦІВ ДОВОЛІ

Шляхом Дмитра Сенюка могли б піти і фермери із села Кулачина. Однак ці люди вирішили інакше: длітися на класику, господарювати зосібна в умовах економічної нестабільності — самотужку. І кожен зі своїм паєм (а працювали вони раніше в селянській спілці «Єдність») анівся у фермерське об'єднання «Явір». Відокремлення проходило безболісно. Керівництво спілки залишило за фермерами 138 гектарів рілля, сільськогосподарську техніку, частку поголів'я великої рогатої худоби, будівлі, виділило їм 700 тисяч карбованців, справедливо поділилося насінням.

Розлучені такою підтримкою, фермери тек проявили ініціативу. Вони вирішили взяти на себе послання державне замовлення по виробництву сільськогосподарської продукції, хоча відповідне законодавство в першій трети років господарювання їх від-

цього звільняє. Хлібороби зобов'язалися здати в державні засіки 700 центнерів зернових, з яких 500 центнерів пшениці і 200 — ячменю, понад 40 тонн цукрових буряків, 420 центнерів картоплі, 440 тонн яловичини.

давно знаємо, що будемо сіяти чи ті чи інші ділянки, яку агротехніку застосуємо. І тут нема чому дивуватися — тепер це наша земля.

Ситуацію коментує начальник управління сільського господарства, перший заступник глави Снятинської райдержадміністрації Ярослав ПЛАВЮК.

— Така сьогодні реальність. На громадський кін вишло багато фермерів, які солідаризуються з Дмитром Сенюком. І їх можна зрозуміти. Адже держава ще не може забезпечити всебічної підтримки хліборобів-індивідуалів. Через економічні негаразди, а також через опір управлінського апарату земельна реформа, треба чесно визнати, ще повільно пробиває собі дорогу як у нас, у Львівській області, так і в області в цілому. Невдано, до речі, що не серйозно йшлося на черговій сесії Івано-Франківської обласної Ради народних депутатів. Роботу по втіленню в життя земельного законодавства визнано незадовільною.

Як на мене, то в теперішній ситуації краще виявлятимуть ті фермери, які гуртуються в об'єднання, спілки чи асоціації. Концентруючи техніку й матеріальні засоби в одних руках, вони спроможні швидко подолати будь-які труднощі на своєму шляху, закласти підвалини для вільного господарювання на віддалену перспективу. До речі, саме такій підхід призначений канадський фермерам, з роботою яких я зустрічався на міжнародній конференції. Кожен із них володіє достатнім потенціалом, щоб вистояти зосібна. Однак тверезий глузд підказує їм: у гурті сила потроєвиться.

Виникнення першого фермерського об'єднання на Снятинщині не могло нас не втішити. Тому ми й надали йому підтримку. Радше і зустрічна реакція землевласників, які вже в першій рік свого самостійного господарювання звільнили виконувати вагомим держзамовленням.

Василь БАБУХ,
власний кореспондент
«Голосу України».

Івано-Франківська область.

Реклама

Фірма Labsystems (Фінляндія)

□ пропонує медичне обладнання

- для діагностики гепатиту А і В, СНІД та інші;
- для дослідження системи гемостазу;
- для визначення альбуміну, білірубіну, креатініну, глюкози, загального та прямого холестерину, загального білка, АСТ і АЛТ та інші;
- для дослідження чутливості грампозитивних та грамнегативних бактерій на дію цефалексину, гентаміцину, тетрацикліну, левоміцетину, цефазоліну та інші;
- для дозування ультрамалих, середніх та великих об'ємів.

□ виконує встановлення та налагодження, гарантії та післягарантіїне обслуговування обладнання, здійснює методичну допомогу.

Оплата здійснюється у карбованцях і ВРКВ.

Labsystems

Наша адреса:

252021, м. Київ,
вул. Кловський узвіз 13 а,
Тел. (044) 293-16-31.

«БЕРЕГІНЯ» — АВТОМОБІЛІСТАМ:

Акумулятори — за три дні і з річною гарантією!

Мале підприємство «Берегнія» пропонує автопідприємствам та власникам автотранспорту автомобільні акумулятори таких марок: 6SC66, 6SC88, 6SK120, 6SE135, 6SE170, 6SE180.

Наші умови сьогодні найвигідніші. Ми виконаємо ваше замовлення за три дні і беремо придбати вали акумулятори на гарантію протягом року. Крім того, не вимагаємо й передоплати.

Чекаємо на ваші замовлення за адресою: Луцьк, вул. Суворова, 11.

Дзвоніть нам по телефонах: (03322) 2-48-41, 4-72-06, 4-12-31.

Факс: (03322) 4-12-31.

Телетайп: 266141 «Режим».

«Берегнія» потурбується про вас!

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК —
ВЕРХОВНА РАДА
УКРАЇНИ
ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ
кожної п'ятниці
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДІМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34;
441-89-44.
□ Рукописи не повертаємо.
□ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

★ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
★ За точністю викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Загальний тираж 846 430.

Комітет друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311111.

1, 4, 5 і 6 сторінки надруковано і зверстано в міжнародному центрі «Голосу України».